

Oslavy 100 let i nástup nového vedení

Letošek byl na MUNI v mnoha ohledech výjimečný. Univerzita oslavila 100 let od svého založení i 30 let od sametové revoluce. Po osmi letech také vyměnila vedení, když se novým rektorem stal Martin Bareš.



Oslavili jsme 100 let

V lednu 1919 byla speciálním zákonem zřízena Masarykova univerzita a už v listopadu začala výuka na prvních dvou z jejích čtyř tehdejších fakult. Kulatá výročí obou událostí si letos celá škola připomínala na nejrůznějších srazech, festivalech a debatách a přizvala k tomu nejen svoje dnešní studenty a zaměstnance, ale také absolventy a veřejnost.

Mezi vrcholy oslav patřilo ocenění tehdejšího slovenského prezidenta Andreje Kisky, uvedení dokumentu České televize věnovaného reflexi dnešního stavu univerzity nebo Festival MUNI 100, který byl zároveň velkým srazem absolventů, z nichž stovka nominovaných na místě převzala bronzové medaile. Na festival dorazilo kolem deseti tisíc lidí a další stovky a tisíce návštěvníků přišly na další desítky akcí na všech fakultách, na výstavu v Moravské galerii nebo na předávání medailí osobnostem, které se zasloužily o rozvoj univerzity i celé společnosti.

Nastoupilo nové vedení MUNI

Rok oslav byl také rokem, ve kterém došlo k předání rektorského řetězu mezi Mikulášem Bekem a Martinem Barešem. Nový rektor byl Akademickým senátem MU zvolen v dubnu

a v září se po jmenování prezidentem ujal funkce - v čele univerzity bude Bareš stát po následující čtyři roky. Už ve svém programovém prohlášení oznámil, že škola se pod jeho vedením chce ještě víc soustředit na kvalitu a internacionalizaci ve vědě i vzdělávání. Nové vedení (zleva shora): Radim Polčák, Jiří Hanuš, Michal Bulant, Vladimír Žítek, Marian Kišš, Břetislav Dančák, Hana Svatoňová, Martin Bareš, Šárka Pospíšilová a Marta Valešová.



Tři noví a jeden pokračující děkan

Ke střídání ve vedení došlo i na úrovni fakult. Od dubna má nového děkana právnická fakulta, kde se vedení ujal Martin Škop. Od září se děkanem na fakultě sociálních studií stal Stanislav Balík, na fakultě informatiky začalo druhé čtyřleté období Jiřímu Zlatuškoví. Na pozici děkana lékařské fakulty rezignoval k 1. září s ohledem na své jmenování rektorem Martin Bareš. V říjnu byl jeho nástupcem zvolen Martin Repko a do funkce nastoupil v listopadu.

Univerzita se zaměří na výzkum stárnutí

Rektor Bareš také deklaroval, že se Masarykova univerzita pod jeho vedením bude více věnovat výzkumu a řešení problémů souvisejících s proměnou věkové struktury společnosti v Česku, tedy se stárnutím populace. Odborníci budou mimo jiné hledat chytrá řešení, která seniorům umožní zdravější život ve vlastním domově.

Pomoci by k tomu mělo například zvyšování technologické gramotnosti a zavádění elektronického zdravotnictví či telemonitoringu. Výzvy budou také v rovině sociální, zejména pokud jde o důchodový systém. Pro návrhy účinných řešení proto bude potřeba vytváření mezioborových týmů.



Kafinet

Šance pro duševně nemocné

Už druhá kavárna provozovaná organizací Práh jižní Morava otevřela na Masarykově univerzitě. Po právnické fakultě, kde v roce 2018 vzniklo Café de iure, se v únoru otevřel Kafinet na pedagogické fakultě. Na obou místech nacházejí uplatnění lidé se závažným duševním onemocněním vracející se do pracovního života

Miliarda na výzkum faktorů ohrožujících zdraví

Lidé po celém světě stále více trpí chronickými onemocněními a poruchami, za jejichž rozvojem stojí kombinace genetických predispozic, životního stylu i znečištěného prostředí. Právě na výzkum faktorů ovlivňujících zdraví a stárnutí společnosti se zaměří centrum RECETOX na přírodovědecké fakultě, které se díky spolupráci s nejlepšími evropskými univerzitami a dotaci z evropských fondů ve výši téměř jedné miliardy korun přemění na přední evropský institut zaměřený na tuto problematiku.

Univerzita podruhé udělila MUNI Award

V českém kontextu výjimečný grant s názvem MUNI Award in Science and Humanities udělila univerzita začátkem února.

Jeho v pořadí druhým nositelem se na následujících pět let stal britský expert v oblasti dějin umění Matthew Rampley, který je mimo jiné držitelem ERC grantu kategorie Advanced. Od dubna přešel do Brna na plný úvazek z University of Birmingham a věnuje se tady změnám v umění a v architektuře, které byly důsledkem rozpadu Rakouska-Uherska a návazného vzniku nových samostatných republik.



Matthew Rampley

Odborníci hledají cesty, jak zabránit vyhoření učitelů

Na řadu problémů českého středního školství upozornili ve svém výzkumu odborníci z filozofické fakulty. Poukázali na to, že největší počet učitelů tuzemských středních škol se nachází ve věkovém rozmezí 51 až 60 let. U starších učitelů je navíc mnohem těžší udržet jejich pracovní schopnost a je také nutné předcházet syndromu vyhoření, který u této věkové kategorie pedagogů hrozí častěji. Nástroje, které by měly učitelům pomoci, nyní odborníci z MUNI vyvíjejí ve spolupráci s neziskovou organizací Age Management. Společně je budou testovat přímo na školách a monitorovat jejich skutečný účinek.

Botanici zmapovali evropské lesy

Rozpoznat ubývání druhů nebo vlivy, které to způsobují, nejde bez znalostí toho, jaká je druhová rozmanitost v současné krajině. Evropská botanika se proto zaměřila na popis rostlinné biodiverzity ve zdejších lesích. Tým více než tří desítek expertů z 16 zemí vedený odborníky z přírodovědecké fakulty porovnal data ze 73 tisíc lesních lokalit s geografickými informacemi, informacemi o využití krajiny a historickými proměnnými. Rozmanitost přírody se podle jejich zjištění výrazně mění i kvůli klimatickým změnám spojeným s činností člověka.

Objev: Pronikání virů do buněk? Jinak než se čekalo

Desetiletí panující představy o tom, jak probíhá infikování buněk enteroviry, vyvrátil David Buchta spolu s kolegy z výzkumných skupin Pavla Plevky a Roberta Váchy z institutu CEITEC MU.

Enteroviry způsobují řadu onemocnění, od běžného nachlazení až po encefalitidu či dětskou obrnu. Aby se mohly množit a onemocnění vyvolat, potřebují buňky, do nichž propašují svou genetickou informaci, která slouží jako návod pro produkci nových virových částic. Vědci odhalili mechanismus tohoto infikování, který může v budoucnu pomoci v návrhu nových antivirových léčiv. ▶